

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๗๗/๒๕๖๗

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๖๒/๒๕๖๗

วันที่ ๑๑ เดือน ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง

นายวัฒนา ชมเชย

ผู้ร้อง

นายอิทธิพร บุญประคอง ประธานกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๑

นายแสวง บุญมี เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๒

นายณัฐกร คงเดชา ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ประจำจังหวัดราชบุรี ที่ ๓

นายวัชรชัย สมิรัช ผู้ดำเนินการการเลือกระดับอำเภอ อำเภอปากท่อ

จังหวัดราชบุรี ที่ ๔

นายอนุทิน ชาญวีรกูล รองนายกรัฐมนตรี

และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ที่ ๕

ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นายวัฒนา ชมเชย (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายวัฒนา ชมเชย (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่า ผู้ร้องเป็นผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา กลุ่ม ๒๐ กลุ่มอื่น ๆ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี เห็นว่า นายอิทธิพร บุญประคอง ประธานกรรมการการเลือกตั้ง (ผู้ถูกร้องที่ ๑) นายแสวง บุญมี เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง (ผู้ถูกร้องที่ ๒) นายณัฐกร คงเดชา

- ๒ -

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดราชบุรี (ผู้ถูกร้องที่ ๓) นายวัชรชัย สมิรัชช์ ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี (ผู้ถูกร้องที่ ๔) ใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ ในการรับสมัครผู้สมัครรับเลือกสมาชิกวุฒิสภา มิได้พิจารณาผู้ที่มีคุณสมบัติ ความรู้ความสามารถ ความชำนาญ และประสบการณ์ที่เหมาะสม ผู้ถูกร้องที่ ๑ ถึงผู้ถูกร้องที่ ๔ อ้างประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง การมีลักษณะอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน ตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกาศดังกล่าวไม่มีรายละเอียดกลุ่มที่ ๑๐ กลุ่มที่ ๑๔ และกลุ่มที่ ๒๐ เป็นเหตุให้การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยไม่เที่ยงธรรม นอกจากนี้ การที่นายอนุทิน ชาญวีรกูล รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (ผู้ถูกร้องที่ ๕) ใช้กลไกของกระทรวงมหาดไทยที่ผู้ถูกร้องที่ ๕ กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการรับสมัครเลือกสมาชิก วุฒิสภา ทำให้การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภามีได้เป็นไปโดยไม่เที่ยงธรรม การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งห้าขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๕๐ (๗) (๑๐) มาตรา ๑๐๗ วรรคสอง มาตรา ๑๐๘ ก. คุณสมบัติ (๓) มาตรา ๒๑๕ วรรคสอง และมาตรฐาน จริยธรรม

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิ ขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒)

ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

๑. ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง การมีลักษณะอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน ตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง และมาตรา ๒๑๕

๒. การกรอกข้อมูลแนะนำตัวของผู้สมัคร ประวัติการทำงานหรือประสบการณ์ของผู้สมัคร สมาชิกวุฒิสภาในเอกสาร สว. ๓ ไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มา ซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ และการใช้หน้าที่และอำนาจหรือใช้ดุลพินิจตามประกาศคณะกรรมการ การเลือกตั้ง เรื่อง การมีลักษณะอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน ตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง และมาตรา ๒๑๕ วรรคสอง

๓. การที่ผู้ถูกร้องทั้งห้าใช้ดุลพินิจไม่เที่ยงธรรมและขัดต่อมาตรฐานจริยธรรม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๕๐ (๗) และ (๑๐)

๔. การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ส่งคำร้องที่ประชาชนแจ้งเบาะแสเมื่อพบการกระทำ ความผิดในการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๔ เป็นการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ

๕. การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติยกคำร้องและไม่แจ้งเหตุในการยกคำร้องเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ขัดมาตรฐานจริยธรรม และขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

๖. มีคำสั่งให้ประกาศรับรองผลการรับเลือกสมาชิกวุฒิสภาของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นโมฆะ

๗. มีคำสั่งให้ผู้ร้องและผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับความไม่เป็นธรรมได้รับการเยียวยา หรือได้รับชดใช้ความเสียหายตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๘

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ตราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘

วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน ไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้อง ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาล เห็นว่าเป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา” และมาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจาก การกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ และต้องมีใช่เป็นกรณี ใดอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ... (๒) รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนด กระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ...”

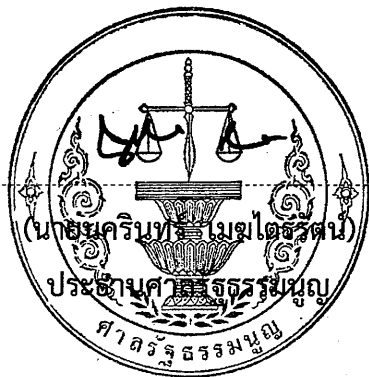
พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง ผู้ร้องขอให้ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งห้าเกี่ยวกับการดำเนินการจัดการเลือก สมาชิกวุฒิสภาชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายหรือไม่ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้อง ต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิ ยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ตาม แต่เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง ปรากฏว่า การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งห้าเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมาย หากผู้ร้องเห็นว่าเป็นการกระทำ ที่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ ผู้ร้องอาจใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมต่อศาลอื่นได้ ส่วนกรณีขอให้ มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาใหม่เนื่องจากการเลือกสมาชิกวุฒิสภาไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมนั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนด กระบวนการยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลฎีกาหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งไว้แล้วตามมาตรา ๔๔ ที่บัญญัติว่า “ในกรณีผู้สมัครในระดับอำเภอ หรือผู้มีสิทธิเลือกในระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ เห็นว่าการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกของคณะกรรมการ ผู้อำนวยการการเลือก หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลฎีกาภายในสามวันนับแต่วันที่ มีการออกคำสั่ง และให้นำความในมาตรา ๒๒ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม” และมาตรา ๖๔

- ๕ -

ที่บัญญัติว่า “ผู้สมัครในระดับอำเภอ หรือผู้มีสิทธิเลือกในระดับจังหวัด หรือระดับประเทศมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านว่าการเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศที่ตนสมัครหรือมีสิทธิเลือกแล้วแต่กรณี มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต่อคณะกรรมการภายในสามวันนับแต่วันเลือกในระดับนั้น ๆ และให้คณะกรรมการวินิจฉัยโดยเร็ว หากเห็นว่าไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกเป็นไปโดยไม่สุจริต ไม่เที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้คณะกรรมการสั่งยกคำร้อง และให้การเลือกดำเนินการต่อไป ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกเป็นไปโดยไม่สุจริต ไม่เที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้คณะกรรมการดำเนินการตามมาตรา ๕๙ วรรคหนึ่ง คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด” เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

(คำสั่งที่ ๗๗/๒๕๖๗)

4 81

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

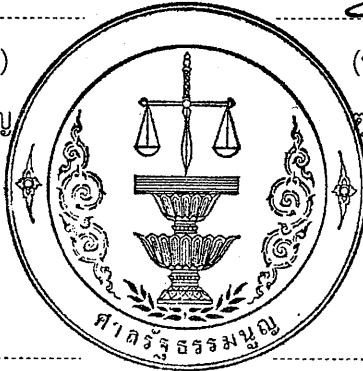
(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายนภดล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายอุดม รัฐอมฤต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายสุเมธ รอยกุลเจริญ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ